

ผลการทดลองปลูกทุเรียนยูนนาน ตลาด “ราชาผลไม้” แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเปลี่ยนแปลง

ในสวนผลไม้เขตร้อนที่เมืองสิบสองป่านา มณฑลยูนนาน ทุเรียนต้นหนึ่งที่ปลูกเมื่อ 7 ปีก่อน ได้ออกผลเป็นครั้งแรก จำนวน 16 ผล ซึ่งถือเป็น “ก้าวแรก” ของอุตสาหกรรมทุเรียนในมณฑลยูนนาน และมีความหมายอย่างมากต่อการพัฒนาผลไม้เขตร้อนของจีน โดยปัจจุบัน จีนพยายามปลูก “ราชาผลไม้” ด้วยตนเอง แม้เป็นประเทศผู้นำเข้าทุเรียนรายใหญ่ที่สุดของโลกก็ตาม ข้อมูลศุลกากรจีนระบุว่า ปีที่ผ่านมา จีนมีการนำเข้าทุเรียนสดกว่า 1.4 ล้านตัน ส่วนใหญ่จากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่สถานการณ์พึ่งพาการนำเข้านี้อาจกำลังเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ

จุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมทุเรียนในจีน: “ศูนย์สู่หนึ่ง” ของมณฑลยูนนาน

เกษตรกรรายหนึ่งในสิบสองป่านา ปลูกเมล็ดทุเรียนที่ไต้หวันตั้งแต่ปี 2553 หลังจากใช้เวลาฟื้นตัวและเติบโตตามธรรมชาติ 7 - 10 ปี ในปีนี้ต้นทุเรียนดังกล่าวได้ให้ผลผลิต จำนวน 16 ผล ถือเป็นการพิสูจน์ว่า ทุเรียนสามารถปลูกในมณฑลยูนนานได้จริง สภาพภูมิอากาศทางตอนใต้ของยูนนาน โดยเฉพาะสิบสองป่านา ใกล้เคียงกับตอนเหนือของไทยและเวียดนาม สภาพอากาศอบอุ่น ชื้น และมีฝนตกชุก ปัจจุบันมีการทดลองปลูกหลายสายพันธุ์ เช่น หมอนทอง ก้านยาว หนามดำ และมุขังคิง พื้นที่ปลูกทุเรียนในมณฑลยูนนานปัจจุบันขยายเกิน 7,000 ไร่ (ประมาณ 470 เฮกตาร์) แล้ว และยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บางพื้นที่ใช้ระบบปลูกทุเรียนสลับกับขนุน เพื่อใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่าและลดความเสี่ยง

ทำไมจีนต้องการทุเรียนปลูกในประเทศ?

จีนเป็นผู้บริโภคทุเรียนที่ใหญ่ที่สุดในโลก มากกว่า 1.5 ล้านตันต่อปี แต่ต้องนำเข้าทั้งหมด สิ่งนี้ทำให้จีนมีความเสี่ยงด้านซัพพลายเชน และไม่มีอำนาจต่อรองราคามากนักในตลาดโลก รัฐบาลจีนมองว่าการปลูกทุเรียนสำเร็จคือหนึ่งในการเสริมความมั่นคงทางอาหาร และเป็นพืชมูลค่าสูงที่จะช่วยพัฒนาเกษตรเขตร้อนของประเทศ มณฑลยูนนานมีประสบการณ์สำเร็จมาแล้ว เช่น แมคคาเดเมีย (Macadamia) ที่ยูนนานกลายเป็นแหล่งผลิตใหญ่ที่สุดในโลก มีพื้นที่ปลูกกว่า 2.6 ล้านไร่ มูลค่าห่วงโซ่อุตสาหกรรมกว่า 10,160 ล้านบาท ในปี 2567 ประสบการณ์นี้แสดงให้เห็นว่า ยูนนานมีพื้นฐานและเทคโนโลยีเพียงพอที่จะพัฒนาทุเรียนให้เป็นพืชเศรษฐกิจใหม่

ราคาทุเรียนจะลดลงทันทีหรือไม่? คำตอบคือ ไม่ในระยะสั้น

การผลิตทุเรียนในมณฑลยูนนานยังอยู่ในระยะทดลอง ยังห่างไกลจากการผลิตเชิงพาณิชย์ในระดับใหญ่ ภายใน 1 - 5 ปีข้างหน้า จีนยังต้องพึ่งพาการนำเข้าจากไทย มาเลเซีย และเวียดนามเป็นหลัก ในระยะ 5 - 10 ปี หากยูนนานเริ่มผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ปริมาณการนำเข้าอาจลดลง ซึ่งอาจจะกระทบต่อราคาทุเรียนในจีนบ้าง แต่ผลกระทบต่อราคาในมาเลเซียมีน้อย เพราะปัจจัยหลักยังมาจากฤดูกาล คุณภาพพันธุ์ (เช่น มุขังคิง/หนามดำ/D24) และสภาพอากาศ

ผลกระทบระยะยาว: ความร่วมมือและการแข่งขันระหว่างยูนนานกับมาเลเซีย

ในระยะยาว อุตสาหกรรมทุเรียนในยูนนานอาจส่งผลกระทบต่อมาเลเซียทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวก มาเลเซียยังคงมี “เอกลักษณ์รสชาติ” ที่จีนไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย มุขังคิงได้รับการต่ออายุ GI (Geographical Indication) ถึงปี 2577 เสริมความแข็งแกร่งด้านแบรนด์ ช่วยกระตุ้น “ทัวร์ทุเรียน” นักท่องเที่ยวจีนอาจไปมาเลเซียเพื่อชิมรสชาติแท้ ๆ

ด้านความท้าทาย

ทุเรียนระดับกลาง-ล่าง (เช่น หมอนทอง) อาจเจอการแข่งขันเพิ่ม หากจีนลดนำเข้าบางส่วน
อาจกระทบมูลค่าส่งออกทุเรียนของมาเลเซีย

การเปรียบเทียบทุเรียนขุนนานกับทุเรียนมาเลเซีย

ข้อเปรียบเทียบ	ทุเรียนขุนนาน	ทุเรียนมาเลเซีย
ภูมิอากาศ	มรสุมเขตร้อน มีฤดูกาลชัด	ป่าฝนเขตร้อน ขึ้นร้อนตลอดปี
พันธุ์หลัก	หมอนทอง, หนามดำ, มูซังคิง	มูซังคิง, หนามดำ, D24
ระยะอุตสาหกรรม	เริ่มทดลอง ปริมาณน้อย	อุตสาหกรรมโตเต็มที่ ผลิตจำนวนมาก
การตลาด	ตอบสนองความต้องการพื้นฐาน	พรีเมียม มี GI คุ่มครอง

ข้อได้เปรียบหลักของมาเลเซีย คือ “รสชาติและเอกลักษณ์” ที่มาจากสภาพอากาศเฉพาะถิ่น
ซึ่งเป็นสิ่งที่คัดลอกยากในระยะสั้น

แนวทางรับมือของมาเลเซีย: กระจายความเสี่ยงและสร้างแบรนด์

มาเลเซียเริ่มใช้กลยุทธ์ใหม่ในภาคเกษตร ได้แก่ ปกป้องแบรนด์ และ GI ของมูซังคิง
เพื่อรักษาคุณค่าในตลาดโลก พัฒนาผลไม้มูลค่าสูงอื่นๆ เช่น กล้วย สับปะรด มังคุด เงาะ ฝรั่ง มะพร้าว โอโวคาโด
เสาวรส เป็นต้น ส่งเสริมการแปรรูปและยกระดับคุณค่าผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมทุเรียนเป็น
แหล่งรายได้สำคัญของมาเลเซีย สนับสนุนเกษตรกรรายย่อยจำนวนมาก แม้จะเผชิญการแข่งขันใหม่ แต่ด้วย
การสร้างแบรนด์และการกระจายสินค้า ก็ยังคงมีอนาคตที่สดใส จากสวนทุเรียนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่ยังรักษาวิถีดั้งเดิม จนถึงแปลงทดลองในขุนนานที่เน้นเทคโนโลยี—เส้นทางของ “ราชาผลไม้” กำลัง
เปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ยังไม่มีความมั่นใจว่าตลาดจะพลิกผันอย่างรวดเร็ว แม้ขุนนานจะปลูก
ทุเรียนเองได้ แต่ทุเรียนจากไทยและมาเลเซีย โดยเฉพาะพันธุ์พรีเมียม ยังจะครองตลาดจีนต่อไปอีกนาน
เพราะ “รสชาติที่แท้จริง” ยังคงเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคจีนตามหาเสมอ

แปลและเรียบเรียงโดย สปช.ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/6hfU27tXlVegv6lMh9LCWQ>

Visit Now:
WWW.OPSMOAC.GO.TH/BEIJING, WWW.FACEBOOK.COM/MOAC.BEIJING

Office of Agricultural Affairs Royal Thai Embassy, Beijing